

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФЛОРИСТИЧНЕ І ЦЕНОТИЧНЕ
РІЗНОМАНІТТЯ У ВІДНОВЛЕННІ,
ОХОРОНІ ТА ЗБЕРЕЖЕННІ
РОСЛИННОГО СВІТУ

Монографія

FRORISTIC AND CENOTIC
DIVERSITY IN RECOVERING,
PROTECTION AND PRESERVATION
OF THE PLANT WORLD

Monograph

Київ
Видавництво Ліра-К
2018

УДК 581.9:502.1 (081)

Ф73

*Рекомендовано Вченою радою
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 8 від 28 березня 2018 р.).*

Рецензенти:

Я. П. Дідух, доктор біологічних наук, професор, академік НАН України;

В. І. Мельник, доктор біологічних наук, професор;

В. Ю. Юхновський, доктор сільськогосподарських наук, професор-

Флористичне і ценотичне різноманіття у відновленні, охороні та збереженні рослинного світу : монографія / Колектив авторів за заг. ред. С. М. Ніколаєнка. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. – 476 с.

ISBN 978-617-7605-26-2

Монографічне видання присвячено висвітленню актуальних проблем сучасної ботаніки та лісовідтворення. У статтях наводяться фактологічні матеріали про рослинний світ України, розглядаються питання загальної флорології та фітоценології, синтаксономії, фітогеографії, заповідної геосозології, синфітосозології, дендросозології, а також інтродукції рослин, фітоінвазій та синатропізації рослинного покриву. Означено деякі аспекти ботанічної та лісової освіти.

Видання розраховано на ботаніків, лісівників, паркознавців, а також викладачів і студентів природничих факультетів.

The monograph is devoted to actual problems of modern botany and forest reproduction. In the articles the factual material about plant world of Ukraine, questions of general florology and phytocenology, syntaxonomy, phytogeographic, reserved geosozology, synphytosozology, dendrosozology, and also plant introduction, phytoinvasion, plant cover synantropization, and some aspects of botanical and forest study are given. The monograph is designed for botanists, foresters, park designers, and also for teachers and students of nature faculties.

ISBN 978-617-7605-26-2

© Колектив авторів: НУБіП України, 2018

© Видавництво Ліра-К, 2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
-----------------	---

1. ФЛОРОЛОГІЯ ТА ФІТОЦЕНОЛОГІЯ

Коломійчук В. П.

Синтаксономія та флора деревної та чагарникової рослинності берегової зони Азовського моря	10
--	----

Яворівський Р. Л., Дем'янчук П. М.

Аналіз еколого-ценотичної структури флори Тернопільської області	23
--	----

Федорончук М. М., Белемець Н. М.

Особливості зонального поширення аборигенних видів роду <i>Spiraea</i> (<i>Rosaceae</i>) в Україні	44
--	----

Савосько В. М., Квітко М. О., Лихолат Ю. В., Григорюк І. П., Назаренко М. М.

Лісові культурфітоценози Криворізького гірничо-металургійного регіону	51
---	----

Горєлов О. М.

Перспективні теоретичні та прикладні напрями розвитку концепції фітогенного поля	70
--	----

2. ІНТРОДУКЦІЯ, АДВЕНТИЗАЦІЯ ТА ІНВАЗІЇ РОСЛИН

Чурілов А. М., Якубенко Б. Є.

Синантропізаційний аналіз флористичної структури за демурацій рослинного покриву луків у Лісостепу України	83
--	----

Джуренко Н. І., Коваль І. В., Колесніченко О. В.

Фітохімічний потенціал <i>Solidago canadensis</i> L. та <i>Solidago virgaurea</i> L. як прояв їх інвазійної спроможності	95
--	----

Рубцова О. Л., Колесніченко О. В., Булах П. Є.,

Чижанькова В. І., Гордієнко Д. С.

Старовинні троянди Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України як джерело генетичного різноманіття	106
--	-----

Лихолат Ю. В., Хромих Н. О., Алексєєва А. А., Григорюк І. П.

Інтродуценти в рослинному покриві Степового Придніпров'я	116
--	-----

Клименко А. В.

Експозиція "Декоративні рослини родини *Cornaceae* Dumort.":
історія, види та їхні властивості, значення 135

Гуцало І. А., Пида С. В. Тригуба О. В.

Ріст і розвиток рослин роду *Lupinus* L. у зв'язку з інтродукцією в
Кременецькому Горбогір'ї 149

Меженський В. М., Меженська Л. О., Якубенко Н. Б.

Павло Крат – оригінатор зимостійких волоських горіхів
та його вклад у світове горіхівництво 180

3. ЗАПОВІДНА ГЕОСОЗОЛОГІЯ ТА ФІТОСОЗОЛОГІЯ

Белінська М. М. Сасюк А. В., Якубенко Б. Є., Чурилов А. М.

Національний природний парк "Мале Полісся": шлях до створення,
особливості природи та діяльність 199

Попович С. Ю.

Мережа природно-заповідного фонду зони широколистяних
лісів України 225

Михайлович Н. В.

Формування мережі природоохоронних територій українських
Карпат в історичному аспекті 247

Устименко П. М., Дубина Д. В., Попович С. Ю.

Синтаксономічний і синфітосонологічний аналіз раритетної
фітоценорізноманітності Українського Полісся 256

Калашнікова Л. В., Галкін С. І.

Аналіз раритетних Голонасінних (*Pinophyta*) дендрологічного парку
"Олександрія" НАН України 272

Попович С. Ю., Власенко А. С., Степаненко Н. П.,

Савоськіна А. М., Міськевич Л. В.

Порівняльна оцінка регіональних заповідних дендроекзосозофлор у
зональному аспекті України 289

4. ВІДТВОРЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ

Маурер В.М.

Алгоритм екоадаптаційного підходу до відтворення лісів 308

Яворовський П. П., Сегада Ю. Ю. Відтворення насаджень <i>Quercus robur</i> L. у Правобережному Лісостепу України садивним матеріалом із закритою кореневою системою	327
Мірошник Н. В., Тесленко І. К. Інтегральне оцінювання комплексного антропоічного навантаження на паркові лісові екосистеми	346
Лещенко О. Ю., Колесніченко О. В., Рубцова О. Л., Лихолат Ю. В., Китаєв О. І., Ліханов А. Ф., Лещенко Ю. В., Пиковський М. Й., Базяк Т. О. Проблеми формування та збереження рослинного різноманіття в містах	368

5. БОТАНІЧНА ТА ЛІСОВА ОСВІТА

Janeczko E., Woźnicka M., Łukaszewicz J., Fortuna-Antoszkiewicz B. Flora in outdoor education in Polish Forests	390
Woźnicka M., Janeczko E. The use of forest vegetation in forest education of visually impaired people	402
Вакулик І. І., Балалаєва О. Ю. Глобалізоване суспільство як генерація наукових знань на ниві вивчення рослинного світу	411
РЕЗІЮМЕ	441